

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 18 februari 1942 kl. 10 f. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om tryggande av handelsagenternas förhandlingsrätt enligt lagen om förenings- och förhandlingsrätt.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 114, vilken behandlats av andra lagutskottet, hava herrar *Håstad* och *Arneberg* hemställt, att riksdagen hos Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning och framläggande av förslag till ändring av lagen om förenings- och förhandlingsrätt i syfte att bereda sådana handelsagenter, vilka nu anses som självständiga företagare, men i verkligheten intaga en med övriga grupper av arbetstagare jämförlig ställning, förhandlingsrätt jämlikt nämnda lag.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för denna hemställan, får utskottet hänvisa till motionen.

Lagen om förenings- och förhandlingsrätt upptager i 1 kap. (1—3 §§) inledande bestämmelser. Enligt 1 § äger lagen tillämpning å förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare, dock icke beträffande sådana arbetstagare i statens eller kommunernas tjänst, som äro underkastade ämbetsmannansvar. Med förening av arbetstagare förstås i lagen — på sätt i 2 § stadgas — förening, som består av arbetstagare och enligt stadgarna har till uppgift att tillvarataga arbetstagarnas intressen rörande anställningsvillkor och förhållandet i övrigt till arbetsgivaren. Med förening av arbetsgivare förstås en motsvarande sammanslutning å arbetsgivarsidan. Bestämmelser i lagen, som ha avseende å förening av arbetsgivare eller arbetstagare, skola äga motsvarande tillämpning å förening eller förbund av flera sådana föreningar (huvudorganisation). Då fråga är om huvudorganisation, gäller vad i lagen sägs beträffande medlem i förening om de anslutna föreningarna och om deras medlemmar.

I 2 kap. (4—7 §§) stadgas om förhandlingsrätt och i 3 kap. (8—19 §§) om förhandlingsrätts utövande i visst fall. Med förhandlingsrätt förstås enligt 4 § rätt att påkalla förhandling rörande reglering av anställningsvillkoren ävensom rörande förhållandet i övrigt mellan arbetsgivare och arbetstagare. Förhandlingsrätt tillkommer å ena sidan arbetsgivaren eller förening av arbetsgivare, vari han är medlem, samt å andra sidan förening av arbetstagare, vari de ifrågavarande arbetstagarna äro medlemmar. Förhandlingsrätt för en part medför skyldighet för andra parten

att träda i förhandling. Denna skyldighet innebär åliggande att, själv eller genom ombud, inställa sig vid förhandlingssammanträde samt att, där så erfordras, med angivande av skäl framlägga förslag till lösning av fråga, varom förhandling påkallats. Jämlikt 8 § må tillämpning av de i 3 kap. givna bestämmelserna påkallas av huvudorganisation av arbetstagare genom anmälan hos socialstyrelsen. Därest dylik anmälan godkännes av socialstyrelsen, bli enligt 9 § bestämmelserna ifråga från viss angiven tidpunkt tillämpliga såväl å den organisation som gjort anmälan jämte till denna organisation anslutna underföreningar som ock å arbetstagarnas arbetsgivare, såvida dessa erhållit kännedom därom. Detta medför bl. a., att stridsåtgärd icke får vidtagas från någondera sidan. Därest enighet i viss fråga icke kan uppnås vid förhandling mellan parterna, må jämlikt 10 § på begäran av huvudorganisation för part, å vilken bestämmelserna i 3 kap. äga tillämpning, socialstyrelsen utse opartisk ordförande att leda förhandlingen. Har så skett, åligger det parterna att sammankomma på ordförandens kallelse; försummar part att hörsamma sådan kallelse, må ordföranden på hemställan av andra parten anmäla försummelsen hos arbetsdomstolen, som äger att genom vite tillhålla parten att fullgöra sitt åliggande. Hos socialstyrelsen skall föras register för inskrivning av uppgifter, som enligt ifrågavarande bestämmelser lämnas styrelsen.

Definitionen å handelsagent återfinnes i 65 § kommissionslagen. Med handelsagent förstås sålunda dea som åtagit sig uppdrag att för annans (huvudmannens) räkning verka för avsättning av varor genom att upptaga köpeanbud (order) till huvudmannen eller att i dennes namn sluta försäljningsavtal och som icke är anställd i huvudmannens tjänst utan driver verksamheten såsom självständig yrkesidkare med eget kontor eller annan egen lokal för sin rörelse, dit meddelanden angående denna kunna sändas.

Med handelsresande förstås enligt 85 § kommissionslagen den som åtagit sig uppdrag att för en köpmans räkning resa från ort till annan och därvid, genom upptagande av köpeanbud (order) till huvudmannen eller slutande av försäljningsavtal i dennes namn, verka för avsättning av varor, som icke medföras å resan. Beträffande rättsförhållandet mellan en handelsresande och tredje man (köparen) har kommissionslagen gemensamma regler för alla handelsresande. I avseende å rättsförhållandet mellan en handelsresande och hans huvudman gälla däremot väsentligen olika regler, allteftersom den resande är anställd i huvudmannens tjänst eller ej. För handelsresande, som är anställd i huvudmannens tjänst, äro bestämmelser i förevarande hänseende givna i 86 §, medan för handelsresande, som icke är anställd i huvudmannens tjänst, motsvarande bestämmelser återfinnas i 87 §.

Såsom förut nämnts äger lagen om förenings- och förhandlingsrätt endast tillämpning å förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare. Någon definition å begreppet arbetstagare finnes icke i lagen. Ej heller lagens förarbeten ge någon ledning för en närmare bestämning av innebörden i

detta begrepp. I det av kommittén angående privatanställda avgivna, till grund för lagen liggande betänkandet (Stat. off. utr. 1935: 59) uttalades visserligen, att den föreslagna lagen skulle äga tillämplighet å all enskild tjänst, men tjänstebegreppets innehåll utvecklades icke närmare.

Vid 1937 års riksdag väcktes en motion (II: 352) med hemställan, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning avseende revision av kommissionslagens bestämmelser om handelsresande och för riksdagen framlägga det förslag, till vilket denna utredning kunde komma. I motionen framhölls bl. a., att en utredning i fråga om gränsdragningen mellan 86 och 87 §§ i kommissionslagen efter tillkomsten av 1936 års lag om förenings- och förhandlingsrätt syntes än mer påkallad än tidigare. En följd av de nuvarande bestämmelserna torde nämligen bliva, att alla mot enbart provision anställda eller stora grupper därav icke skulle äga möjlighet att delta i sådana organisationer, som i sistnämnda lag avses. Första lagutskottet hemställde på anförda skäl i sitt utlåtande i ärendet (nr 48), att motionen icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd. Riksdagen biföll denna hemställan.

Även vid 1938 års riksdag voro kommissionslagens bestämmelser om handelsresande föremål för riksdagens prövning i anledning av tvenne motioner (I: 106 och II: 204). I dessa motioner, vilka voro likalydande, hemställdes att riksdagen måtte besluta vidtaga ändringar i kommissionslagen i enlighet med ett i motionerna framlagt lagutkast. På hemställan av första lagutskottet (utl. nr 22) blevo jämväl dessa motioner avslagna av riksdagen.

I skrivelse till chefen för socialdepartementet av den 11 december 1938 har *bensindistributörers riksförbund* hemställt antingen om sådan ändring av lagen om förenings- och förhandlingsrätt, att den bleve gällande även för handelsagenter i förhållande till deras huvudmän, eller om en särskild förhandlingslagstiftning för »den kategori anställda som med stöd av otydlighet i lagen om kommission, handelsagentur och handelsresande kunna göras till självständiga företagare». Till stöd för denna hemställan har förbundet bl. a. framhållit, att arbetsdomstolen genom dom nr 112/1938, enär förbundets medlemmar icke vore att anse som arbetstagare, funnit vissa bolag icke vara pliktiga att ingå i förhandlingar med förbundet rörande anställnings- och lönevillkor för andra medlemmar av förbundet än bolagen medgivit.

I detta sammanhang må vidare nämnas, att *föreningen Sveriges aktiva handelsresande* i en den 4 juli 1939 till chefen för socialdepartementet avlåten framställning hemställt om sådan ändring i gällande lagstiftning, att jämväl de handelsresande, vilka enligt kommissionslagens bestämmelser äro att anse som självständiga yrkesidkare, erhålla förenings- och förhandlingsrätt i förhållande till sina huvudmän.

På hemställan av andra lagutskottet anhöll 1939 års *lagtima riksdag* i skrivelse den 22 april 1939 (nr 197), att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning angående ändring av lagen om förenings- och förhandlingsrätt i syfte

att närmare bestämma begreppet föreningsrätt ävensom att för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kunde föranleda. Vid anmälan i statsrådet av riksdagens skrivelse den 22 juni 1939 förklarade dåvarande chefen för socialdepartementet, statsrådet Forslund, att han i likhet med riksdagen ansåge det i skrivelsen omnämnda spörsmålet, vilket visat sig äga avsevärd praktisk betydelse, böra bli föremål för närmare undersökning, samt tillstyrkte med hänsyn härtill en utredning i ämnet. Departementschefen framhöll vidare, att vid utredningen torde även vad som anförts i bensindistributörens riksförbunds ovannämnda skrivelse den 11 december 1938 böra upptagas till övervägande. På dennes hemställan bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för socialdepartementet att tillkalla en sakkunnig för verkställande av utredning rörande spörsmålet. Såsom sådan tillkallades den 26 juni 1939 revisionssekreteraren Ove Hesselgren. Enligt beslut av chefen för socialdepartementet den 10 juli 1939 skulle vid utredningen jämväl tagas i övervägande den av föreningen Sveriges aktiva handelsresande den 4 i samma månad till departementschefen avlåtna framställningen.

Den sakkunnige har sedermera avlämnat ett den 30 december 1939 dagtecknat betänkande med förslag till ändring i lagen om förenings- och förhandlingsrätt (statens offentliga utredningar 1939: 49). Frågan om förenings- och förhandlingsrätt för handelsagenter och vissa handelsresande behandlas å sid. 78—100 i betänkandet, vartill utskottet får hänvisa. Följande uttalanden av den sakkunnige må dock här återgivas.

Efter att hava framhållit, att endast huvudorganisation av arbetstagare kan vinna registrering enligt 3 kap. lagen om förenings- och förhandlingsrätt, anför den sakkunnige vidare:

Ett beslut av socialstyrelsen varigenom en förening registreras såsom en dylik organisation behöver emellertid icke innebära, att organisationens samtliga medlemmar även äro att anse såsom arbetstagare. Den omständigheten att en förening inrymmer jämväl personer, vilka äro att betrakta såsom självständiga företagare, torde nämligen icke utgöra hinder mot registrering av föreningen. Av socialstyrelsens beslut i registreringsärenden av förevarande slag synes framgå, att om en förening vid sidan av en klar majoritet av arbetstagare såsom medlemmar även har vissa självständiga företagare inom samma yrkesområde, denna omständighet icke i och för sig utgör tillräckligt skäl att vägra registrering. Det torde emellertid i sådana fall böra förutsättas, icke blott att arbetstagarelementen inom föreningen äro de övervägande utan även att en klar intressegemenskap är för handen mellan de olika medlemsgrupperna. — — —

Av socialstyrelsens praxis i förevarande hänseende följer, att styrelsen, sedan densamma beslutat registrera en förening såsom huvudorganisation av arbetstagare, kan bli nödsakad ingå i prövning av frågan, huruvida viss medlemsgrupp av föreningen även utgöres av arbetstagare. En sådan prövning måste nämligen äga rum, när en registrerad organisation, som inrymmer såväl arbetstagare som självständiga företagare, hos socialstyrelsen begär utseende av opartisk ordförande att leda förhandlingar mellan organisationen och viss eller vissa arbetsgivare. En framställning i dylikt fall torde kunna vinna bifall endast där de personer, rörande vilka förhandlingar påkallats, äro att anse såsom arbetstagare. Till belysande av socialstyrelsens

ställning till förevarande spørsmål må omnämnas, att socialstyrelsen genom beslut den 8 februari 1939 lämnade utan bifall en från *handelsagenternas yrkesförbund* — vilken sammanslutning registrerats såsom en huvudorganisation av arbetstagare — gjord framställning om utseende av opartisk ordförande att leda förhandlingar mellan yrkesförbundet och Singer Co. symaskinsaktiebolag rörande arbetsavtal för av bolaget antagna, till yrkesförbundet anslutna försäljnings- och inkassoombud. Socialstyrelsen fann nämligen, att dessa ombud icke kunde i förhållande till bolaget anses intaga ställningen av arbetstagare. Vidare må anföras, att socialstyrelsen under 1938 haft en liknande framställning från samma yrkesförbund under behandling. Denna framställning avsåg begäran om utseende av opartisk ordförande att leda förhandlingar mellan yrkesförbundet och sex av Husqvarna vapenfabriks aktiebolags depotbolag rörande för depotbolagen arbetande symaskinsagenters löne- och arbetsvillkor. Vapenfabriksaktiebolaget och depotbolagen, vilka av socialstyrelsen bereddes tillfälle att yttra sig över yrkesförbundets framställning, bestredo, att de berörda agenterna vore att anse såsom arbetstagare, men framhöllo, att bolagen likväl icke motsatte sig vare sig att träda i förhandling med yrkesförbundet beträffande ifrågavarande agenter eller att dylik förhandling skedde under opartisk ledning. Genom beslut den 11 maj 1938 fann socialstyrelsen att, ehuru tveksamhet kunde råda beträffande förevarande yrkeskårs ställning i förhållande till depotbolagen, det likväl i förhållandet mellan bolagen och agenterna inginge åtskilliga moment av sådan natur, som plägade vara utmärkande för ett anställningsförhållande. Med hänsyn härtill och då yrkeskåren genom ett avslag å den gjorda framställningen skulle betagas laglig förhandlingsrätt utan möjlighet att få frågan om dylik rätt prövad av vederbörande domstol, d. v. s. av arbetsdomstolen, ansåg socialstyrelsen sig icke böra vägra utse opartisk ordförande. I detta fall bifölls sålunda yrkesförbundets hemställan. Någon prövning i domstolsväg av ifrågavarande agenter ställning har icke kommit till stånd.

I detta sammanhang torde här böra antecknas, att socialstyrelsen genom beslut den 11 oktober 1941 lämnat utan bifall av handelsagenternas yrkesförbund gjord framställning om förordnande av opartisk ordförande i uppkommen tvist med sex av Husqvarna vapenfabriks aktiebolags depotbolag samt att socialstyrelsen den 1 december 1941 på hemställan av yrkesförbundet beslutit, att yrkesförbundet skulle avföras ur det hos socialstyrelsen förda registret över registrerade arbetstagarreföreningar.

Under rubriken *synpunkter på frågans vidare utredning* anför den sakkunnige bl. a. följande:

Förevarande fråga gäller såsom förut nämnts, huruvida handelsagenter, vartill enligt kommissionslagens bestämmelser blott räknas självständiga yrkesidkare, ävensom sådana likaledes som självständiga yrkesidkare ansedda handelsresande, varom bestämmelser äro meddelade i 87 § kommissionslagen, böra tillförsäkras förenings- och förhandlingsrätt i förhållande till sina huvudmän. Såvitt angår handelsagenterna har spørsmålet aktualiserats närmast på grund av den ställning i förevarande hänseende, vilken vissa mellanhänder vid bensinförsäljningen — d. s. k. bensindistributörerna — i arbetsdomstolens rättstillämpning anses intaga.

Bärande skäl för en utvidgning av tillämpningsområdet för lagen om förenings- och förhandlingsrätt till att omfatta jämväl förhållandet mellan ifrågakomna yrkesutövare och deras huvudmän skulle tvivelsutan föreligga, om det kunde påvisas, att dessa yrkesutövare allmänt intaga en ställ-

ning, vilken i betydelsefulla avseenden är likartad med en arbetstagares. Härvid torde främst komma i fråga arten och graden av den beroendeställning de intaga till sina huvudmän. Men även deras sociala och ekonomiska ställning bör i förevarande hänseende tagas i betraktande. Vad särskilt beträffar mellanhänderna vid bensindistribueringen — av vilka flertalet såvitt gäller lagen om förenings- och förhandlingsrätt av arbetsdomstolen ansetts som självständiga företagare — lär väl svårligen kunna bestridas, att dessa i sin yrkesutövning ha sin handlingsfrihet starkt beskuren till följd av de ingående regleringar som de i sin verksamhet underkastats av vederbörande oljebolag. Förhållandet mellan bensindistributörerna och oljebolagen synes ock i olika avseenden vara att likställa med förhållandet mellan arbetstagare och arbetsgivare. Vissa skäl kunna därför obestriddligen åberopas till stöd för att utvidga lagen om förenings- och förhandlingsrätt att omfatta även förhållandet mellan nyssnämnda yrkesutövare och deras huvudmän. Därmed är dock icke sagt, att samma skäl tala för att utsträcka lagens tillämpningsområde till att avse förhållandet mellan handelsagenter överhuvud och deras huvudmän. Inom handelsagenternas kår rymmas ett flertal yrkesutövare, som sinsemellan intaga en olika ställning i förhållande till sina huvudmän, och handelsagenternas ekonomiska och sociala villkor äro skiftande. Vad nu sagts om handelsagenter torde äga motsvarande tillämpning i fråga om de handelsresande, vilka icke äro anställda i huvudmannens tjänst.

Av det anförda framgår, att för bedömande av förevarande fråga i första hand kräves en fullständig inventering av de villkor, varunder de omförmälda yrkesutövarna driva sin verksamhet. Först härefter kan det vara möjligt att bedöma erforderligheten och lämpligheten av att tillförsäkra dem förenings- och förhandlingsrätt. — — — — —

Jämväl i ett annat avseende synes ett beredande av förenings- och förhandlingsrätt för nämnda yrkesutövare medföra konsekvenser av beskaffenhet att kunna påverka frågans bedömande. Det lär nämligen icke låta sig göra att i förevarande sammanhang lämna åsido sådana andra yrkesutövare, vilka i sin verksamhet intaga en med handelsagenter och handelsresande likartad ställning. Den närmaste anledningen till att handelsagenter och de såsom självständiga yrkesutövare ansedda handelsresandena skulle beredas förenings- och förhandlingsrätt vore såsom förut nämnts den beroendeställning, vari de stå till sina huvudmän. Men motsvarande bundenhet för självständiga yrkesutövare torde återfinnas även utanför handelsagenternas och handelsresandenas krets. Särskilt inom handeln lär förekomma, att personer, vilka äro att beteckna som köpmän, gentemot sina leverantörer äro förbundna att hålla vissa priser samt att även eljest i olika avseenden rätta sig efter leverantörernas föreskrifter. Vidare må erinras om de förut omnämnda mellanhänderna inom skogsbruket, byggnadsindustrin och restaurangnäringen. Samtliga dessa mellanhänder stå otvivelaktigt i starkt affärsmässigt och ekonomiskt beroende till sina medkontrahenter, och deras sociala och ekonomiska ställning lär i många fall ej nämnvärt skilja sig från en arbetstagares. Därest i enlighet med de i ärendet gjorda framställningarna handelsagenter ävensom handelsresande, som icke äro anställda i sina huvudmäns tjänst, skulle i förhållande till sina huvudmän komma i åtnjutande av förenings- och förhandlingsrätt, synes det därför med fullt fog kunna göras gällande, att även ett flertal andra personer, vilkas verksamhet för och ställning till sina uppdragsgivare äro jämförbara med handelsagenternas och handelsresandenas, böra åtnjuta samma förmån.

Utredningen torde sålunda icke kunna begränsas till den krets av yrkesutövare, som framställningarna i ärendet avse. Frågan kommer härmed att gälla en allmän utvidgning av tillämpningsområdet för lagen om förenings-

och förhandlingsrätt. Härvid synes i första hand böra undersökas lämpligheten av att överhuvud utsträcka lagens giltighetsområde till att omfatta även förhållandet mellan vissa självständiga yrkesutövare och dessas uppdragsgivare. Vidare bör undersökas vilka kategorier yrkesutövare här närmast kunna komma i fråga. Arten och graden av den beroendeställning, de må intaga till sina uppdragsgivare, torde väl härutinnan främst vara avgörande. Men även andra synpunkter, såväl sociala som samhällsekonomiska, lära som redan nämnts böra komma under beaktande.

I anslutning till det anförda hemställde den sakkunnige, att frågan om en utvidgning av tillämpningsområdet för lagen om förenings- och förhandlingsrätt gjordes till föremål för en särskild utredning.

Sedan ifrågavarande betänkande varit föremål för remiss till ett stort antal myndigheter och sammanslutningar, har den sakkunniges förslag i fråga om föreningsrättens reglering med ledning av inkomna yttranden överarbetats och i sitt nya skick framlagts för 1940 års lagtima riksdag genom proposition nr 106, innefattande förslag till ändrad lydelse av 3 och 29 §§ lagen om förenings- och förhandlingsrätt. I sitt i anledning av propositionen avgivna, av riksdagen godkända utlåtande (nr 24) erinrade andra lagutskottet — sedan utskottet bl. a. omnämnt den av den sakkunnige förberedelsevis behandlade frågan om lämpligheten av att utsträcka lagens giltighetsområde till att omfatta även förhållandet mellan vissa självständiga yrkesutövare samt dessas uppdragsgivare — om att vissa spörsmål beträffande ifrågavarande problemkomplex alltjämt återstode att pröva.

Den 29 augusti 1941 har Kungl. Maj:t funnit gott uppdraga åt socialstyrelsen att verkställa utredning av spörsmålet om erforderliga åtgärder för ernående av rättslig likställighet i olika hänseenden mellan handelsagenter och sådana handelsresande som avses i 87 § lagen om kommission, handelsagentur och handelsresande, å ena, samt arbetstagare, å andra sidan, ävensom att till Kungl. Maj:t avgiva de förslag, till vilka utredningen kan föranleda. Uppdraget är ännu icke slutfört.

Såsom av utskottets redogörelse framgår äger lagen om förenings- och förhandlingsrätt endast tillämpning å förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare. Någon definition av begreppet arbetstagare finnes emellertid ej i lagen. Det torde därför hava överlämnats åt rättspraxis att bestämma arbetstagarbegreppets innebörd och därmed även avgöra vilka yrkesutövare som hava laglig rätt att genom sina organisationer öva inflytande å fastställandet av anställningsvillkor och å förhållandet i övrigt till arbetsgivaren. Av redogörelsen framgår vidare, att i vissa fall vid lagens tillämpning handelsagenter ansetts ej vara att hänföra till arbetstagare i lagens mening.

Enligt utskottets mening är det i motionen berörda spörsmålet om förhandlingsrätt för handelsagenter i förhållande till deras huvudmän förtjänt av största uppmärksamhet från statsmakternas sida. På sätt framgår av den ovan lämnade redogörelsen har även denna fråga jämte motsvarande spör-

Utskottet.

mål beträffande vissa handelsresande i olika sammanhang upptagits till behandling. Sedan under år 1939 en särskild sakkunnig tillkallats för utredning av bland annat hithörande frågor, har den sakkunnige i avgivet betänkande förklarat sig anse, att frågan om lämpligheten av att utsträcka giltighetsområdet för lagen om förenings- och förhandlingsrätt till att omfatta även förhållandet mellan vissa självständiga yrkesutövare samt dessas uppdragsgivare borde göras till föremål för särskild utredning under direkt medverkan av representanter för de intresserade yrkesgrupperna. Kungl. Maj:t har sedermera i augusti 1941 uppdragit åt socialstyrelsen att verkställa utredning av spörsmålet om erforderliga åtgärder för ernående av rättslig likställighet i olika hänseenden mellan handelsagenter och i 87 § kommissionslagen avsedda handelsresande, å ena, samt arbetstagare, å andra sidan. I avvaktan på resultatet av denna utredning finner utskottet det icke vara påkallat att föreslå riksdagen att för närvarande vidtaga någon åtgärd i anledning av motionen.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 17 februari 1942.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Norman*, *Linder**, *Tamm*, *Löfvander*, *Forslund*, *Olof Carlsson*, *Beck-Friis** och *Näslund**;

från andra kammaren: fröken *Hesselgren**, herrar *Hage*, *Olovson* i Västerås*, *Hallagård*, fru *Johansson*, herrar *Hagård**, *Lundgren** och *Håstad*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.